

Portaat luomuun

Ohjelma ammattikeittiöille

Luomu keittiöissä

- ❖ Savon koulutuskuntayhtymän asiantuntijayksikkö
- ❖ Edistää kestävän ruokaketjun toteuttamista julkisissa ruokapalveluissa, mm. lähi- ja luomuruoan käytön lisäämistä ja hankintaosaamista

www.ekocentria.fi
www.portaatluomuun.fi
www.lahisopas.fi
www.ekoruokakone.fi
www.ymparistoosaava.fi
[Uutiset 2040 > opetusaineisto](#)
[Kestävän kehityksen työkirja ammattikeittiöille](#)
[Lähiruokaviestit](#)

NAUTIKAAMME SESONGISTA!

Hankkeet 2015-2016

NYT-Tuotekehitystä ja hankintaosaamista

Luomutarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen ammattikeittiöissä

TUNNETAANKO LUOMU

- ❖ ammattikeittiöt panostavat vastuullisuuteen
- ❖ luomumerkin ja sen merkityksen tuntee lähes jokainen (9/10)
- ❖ 80 % kuntien päättäjäistä tuntee VNP 20 %/ v. 2020
- ❖ n. 22 % kunnista kirjannut hankintaohjeistuksiin ja – tavoitteisiin luomun (13 % v. 2013)

KIINNOSTUS LUOMUUN

- ❖ n. 70 % kuntien päättäjistä pitää tärkeänä VNP:n toteutumista
- ❖ hallituksen asettamalla tavoitteella on erittäin suuri/suuri painoarvo
- ❖ 1/3 ruokapalveluista asettanut luomun käytön lisäämistavoitteen 20 % vuoteen 2020 mennessä

valtioneuvoston periaatepäätöksen (13.6.2013) mukaan luomutuotteiden osuus julkisen ruokapalvelun tarjoamista aterioista tulisi olla 20 % vuoteen 2020 mennessä?

(n= elintarvikkeiden ja ruokapalveluiden hankinnasta vastaavat / yleishankintavastaavat)

**KAIKKI
(n=93)**

**Yli 20.000 asukkaan
kunnat (n=24)**

**Yleishankintapäätäjät
(n=27)**

On tietoinen asiasta

80 %

75 %

63 %

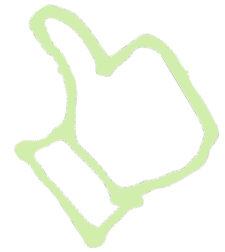
Pitää tavoitteen toteutumista erittäin/ melko tärkeänä

72 %

71 %

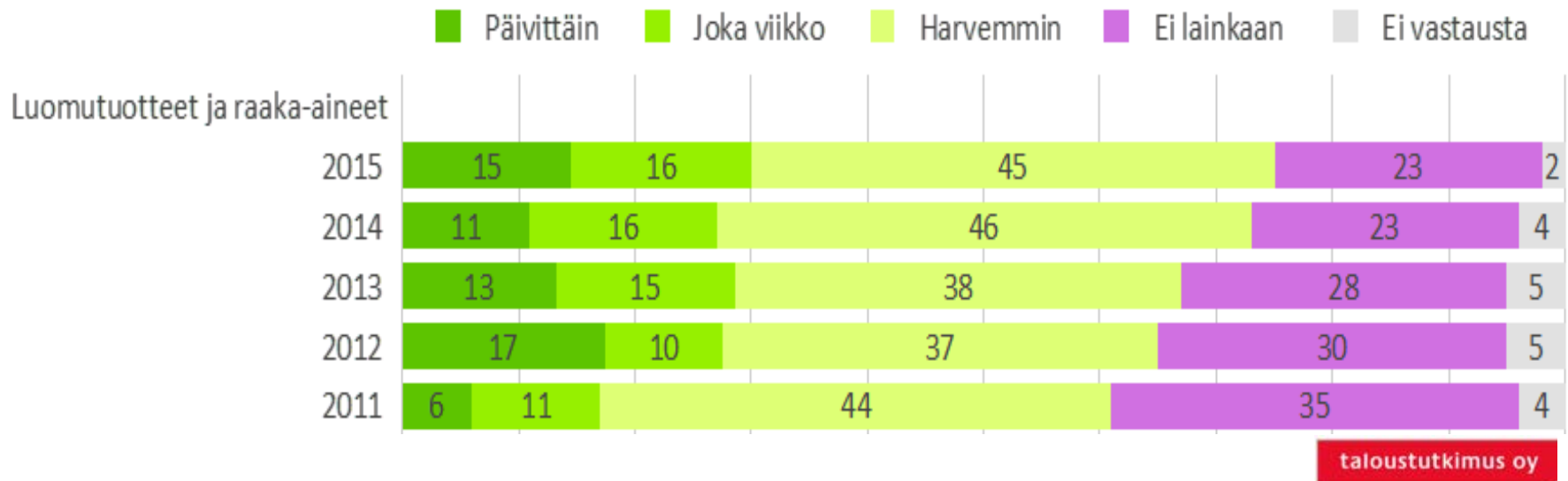
59 %

KIINNOSTUS KASVAA

- ❖ luomutuotteiden päivittäinen käyttö kasvanut (6 % → 15%)

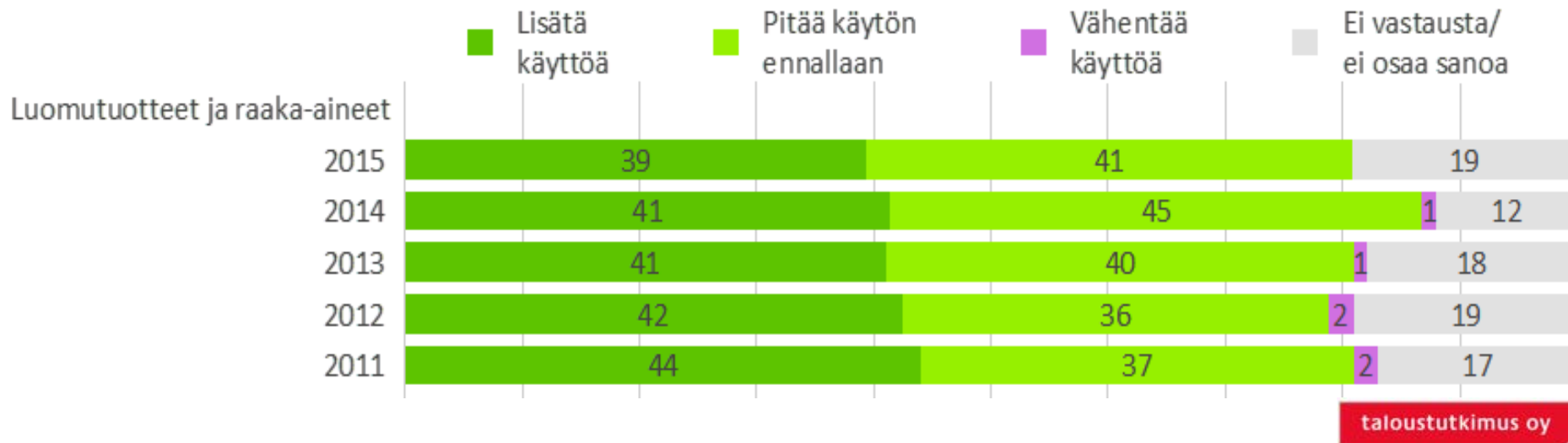
Käyttötiheys 2011 - 2015

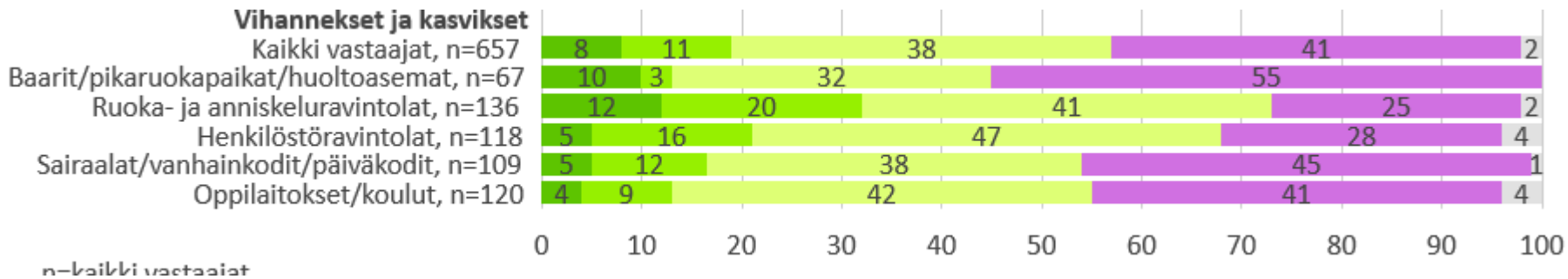
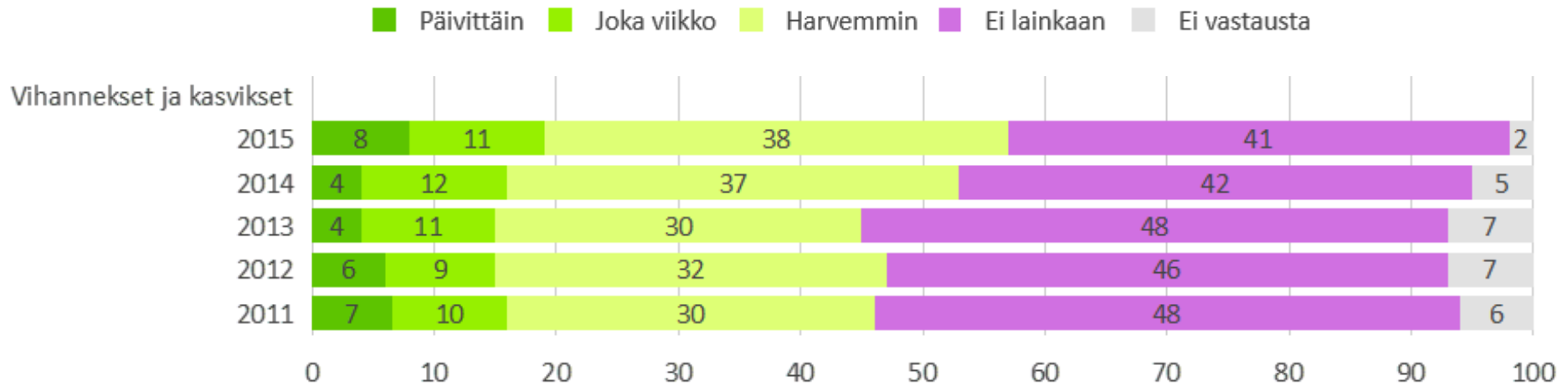
... JA KASVAA

- ❖ 39% haluaisi lisätä luomutuotteiden/ luomuraaka-aineiden käyttöä

Miten haluaisi käytön kehittyvän lähivuosina 2011 - 2015

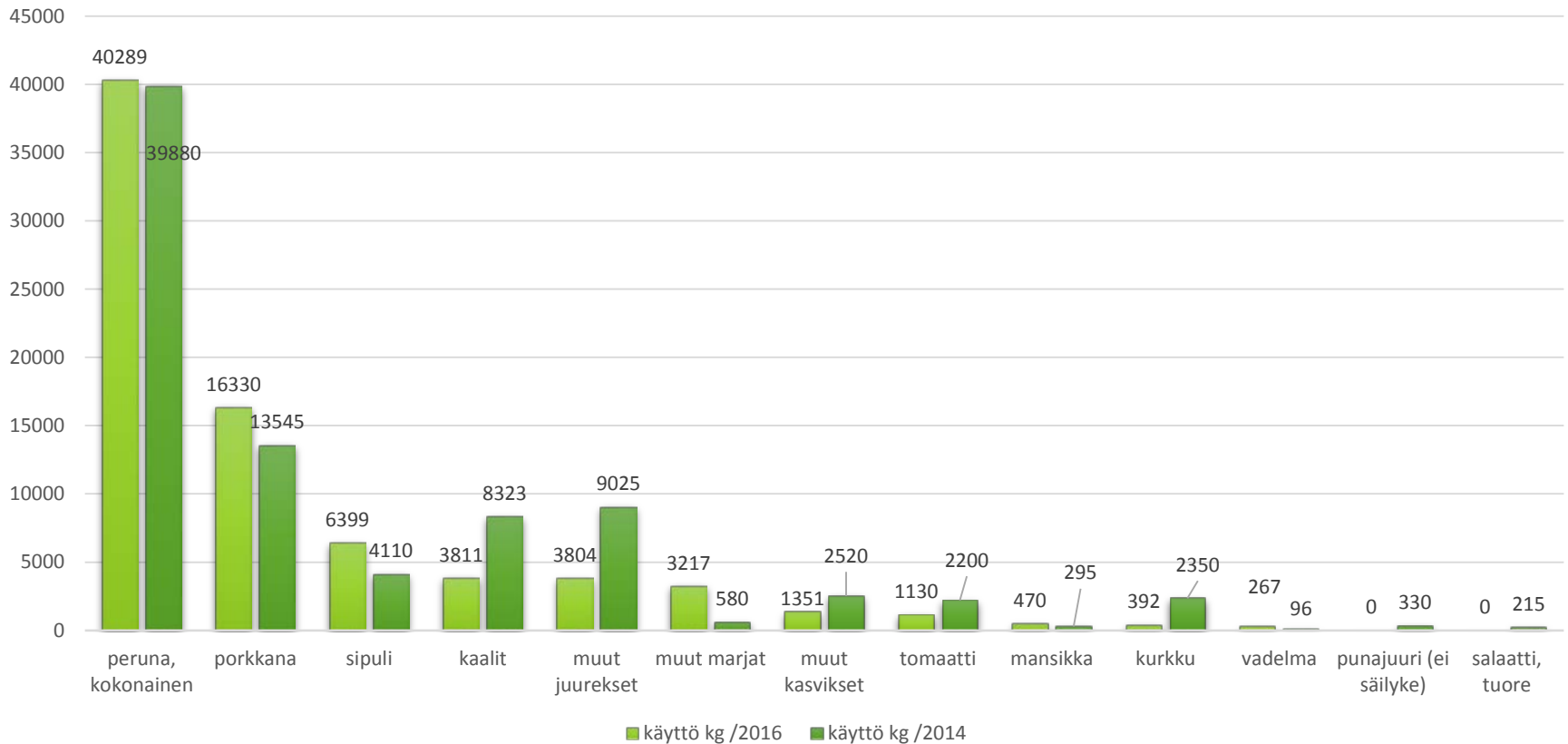
Luomukasvisten käyttö 2011-2015

taloustutkimus oy

Luomukasvisten käyttö 2012-2016 (PI-ohjelma)

Kaavion otsikko

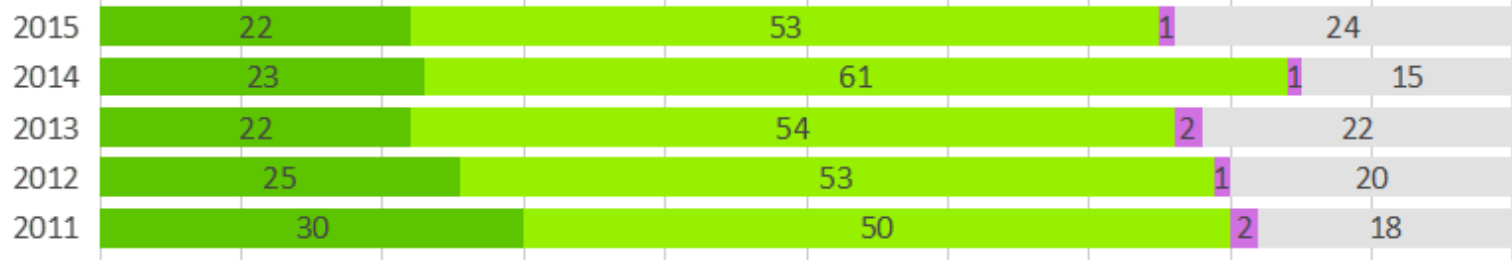
Luomun käytön lisääminen

Luomuraaka-aineiden käytön näkymät 2011 - 2015 1(2)

taloustutkimus oy

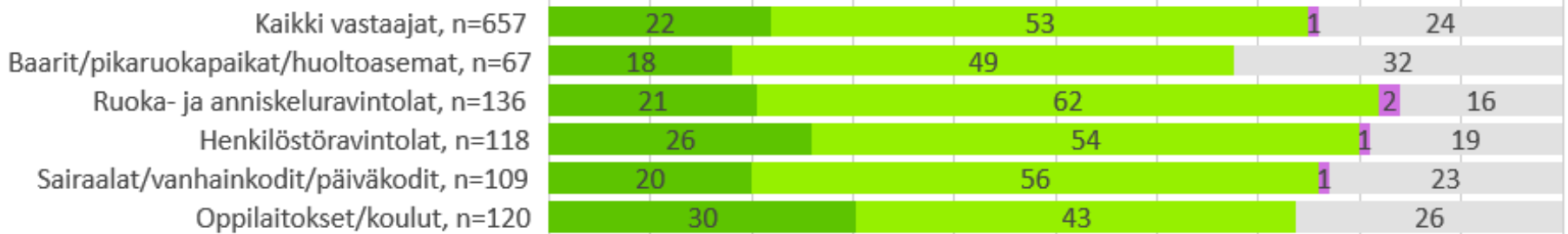
■ Lisääntyy ■ Pysyy ennallaan ■ Vähenee ■ Ei vastausta

Vihannekset ja kasvikset

■ Lisääntyy ■ Pysyy ennallaan ■ Vähenee ■ Ei vastausta

Vihannekset ja kasvikset

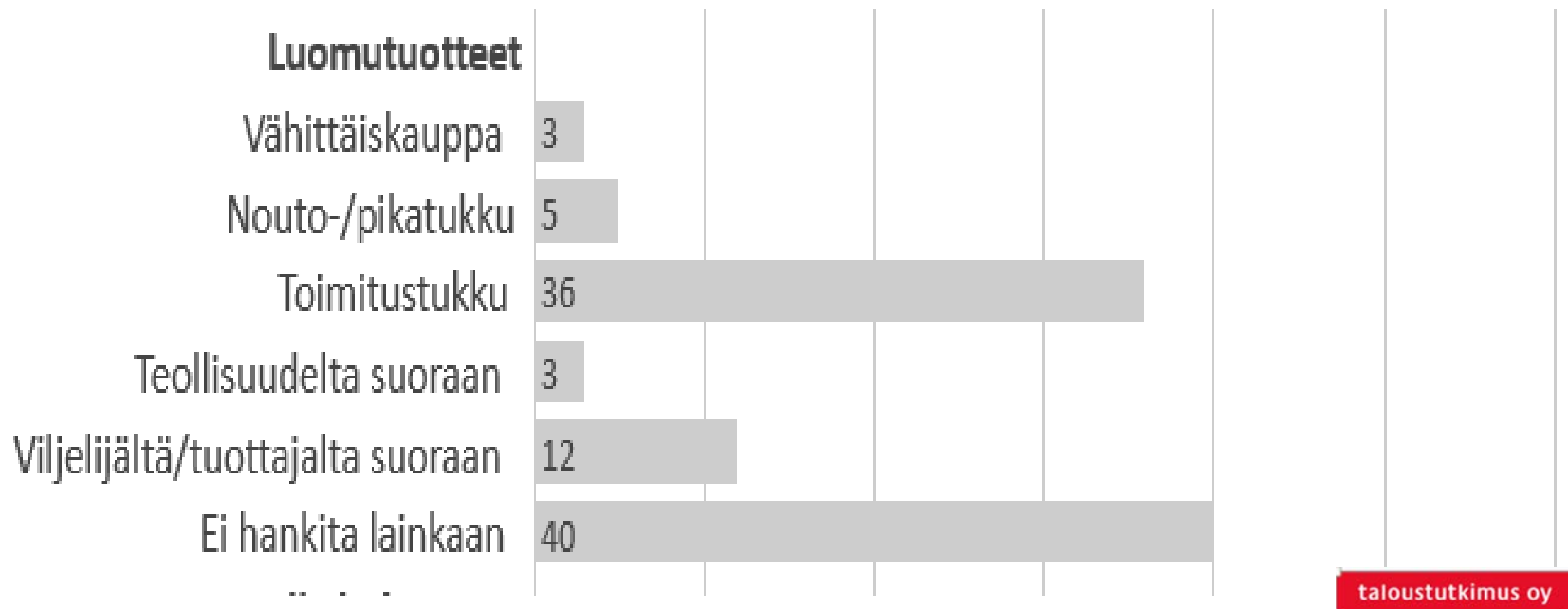
KÄYTÖN POTENTIAALI?

	KÄYTTÖ KG/V (kuuden suuren kaupungin käyttötiedot)	LISÄYS 22 % (haluaa lisätä luomukasvisten käyttöä)	TARVE KOKOMAASSA KG/V (suhteutettu käyttömäärä kuuden kaupungin määristä)	LISÄYS 22 % (haluaa lisätä luomukasvisten käyttöä)
KAALI	131 566	28 945	1 012 046	222 650
PORKKANA	275 217	60 548	2 117 054	465 752
SIPULI	194 316	42 750	1 494 738	328 842
PERUNA (pesty)	46 624 (PI-ohjelmasta kerätty tieto)	10 257		

Luomun hankinta

- ❖ 12% keittiöistä hankkii viljelijältä/tuottajalta luomutuotteita

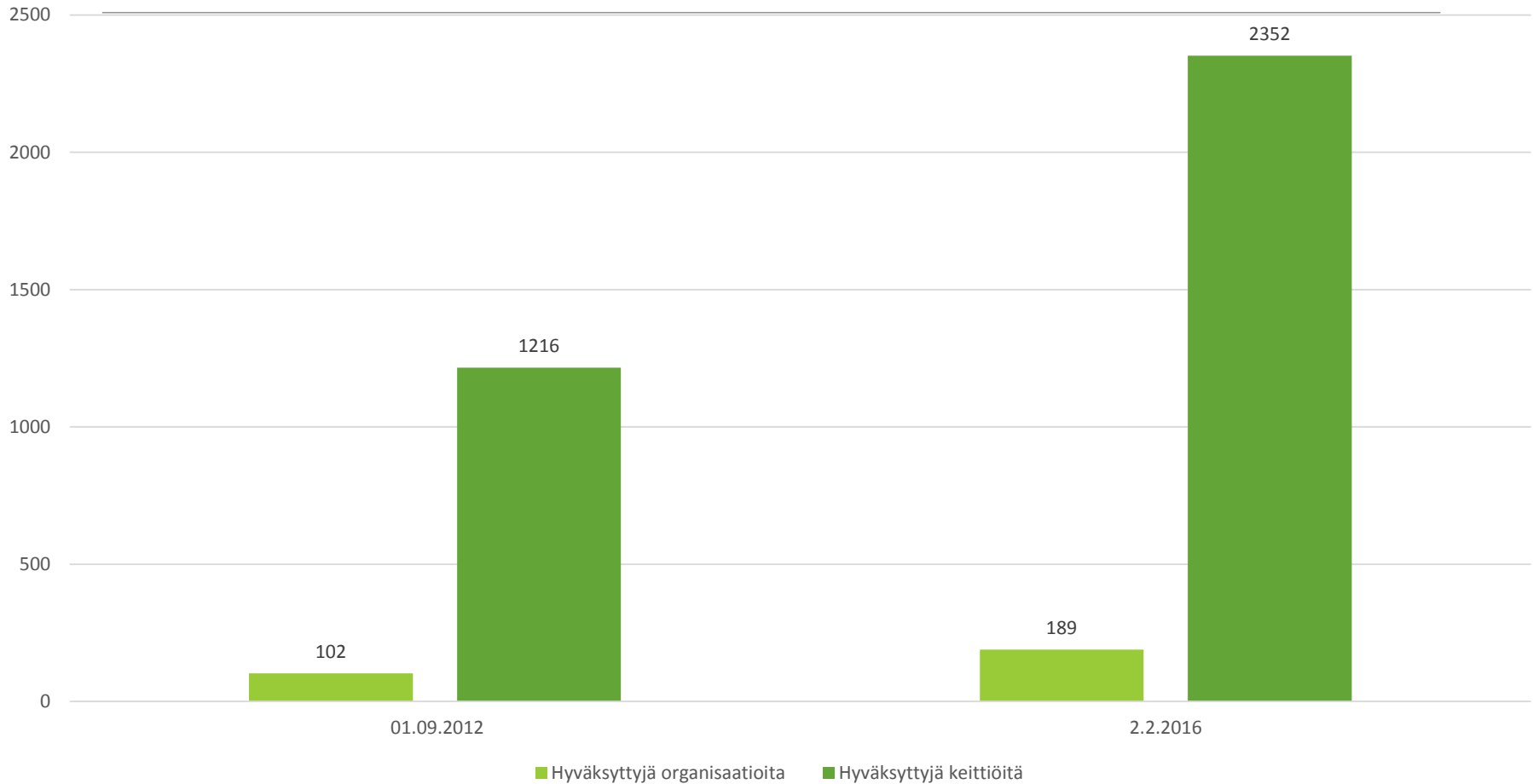
Vinkkejä tuottajille

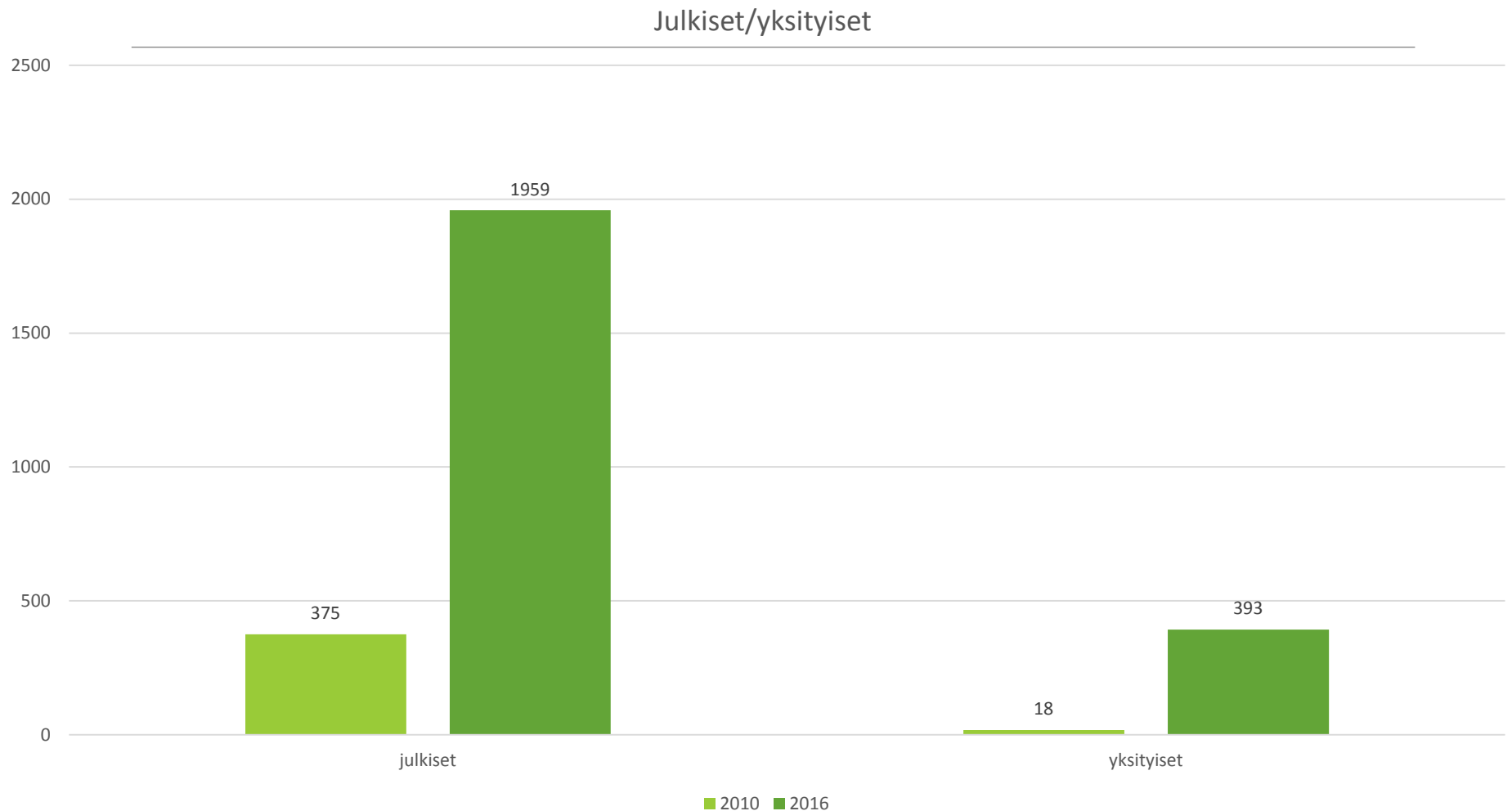
- ❖ seuraa aktiivisesti Hilman kilpailutusilmoituksia
- ❖ ole aktiivinen keittiöiden suuntaan: tiedustele mahdollisista kilpailutusaikatauluista sekä muusta tarpeesta ruokapalvelut kilpailuttavat nykyään esim. tuoretuotteet itse oma erillisenä alueellisen kilpailutuksenaan
- ❖ selvitä, mihin tarkoitukseen keittiöt kasviksia ja vihanneksia käyttävät/tarvitsevat -> jalostusaste?
- ❖ tarjoa keittiöille testituotteita käyttöön -> mahdollisuus kehittää keittiöille sopiva tuote seuraavaa kilpailutusta varten
- ❖ kutsu alueen ruokapalvelut vierailulle tuotantotilalle ja päinvastoin, käy tutustumassa keittiön toimintaan
- ❖ luomu on hankitalaissa hyväksytty kilpailutuskriteeri
- ❖ hankintalain uudistuksen myötä ei saa enää kilpailuttaa pelkällä hinnalla

PORTAAT LUOMUUN -OHJELMA

Portaat luomuun -toimipaikat

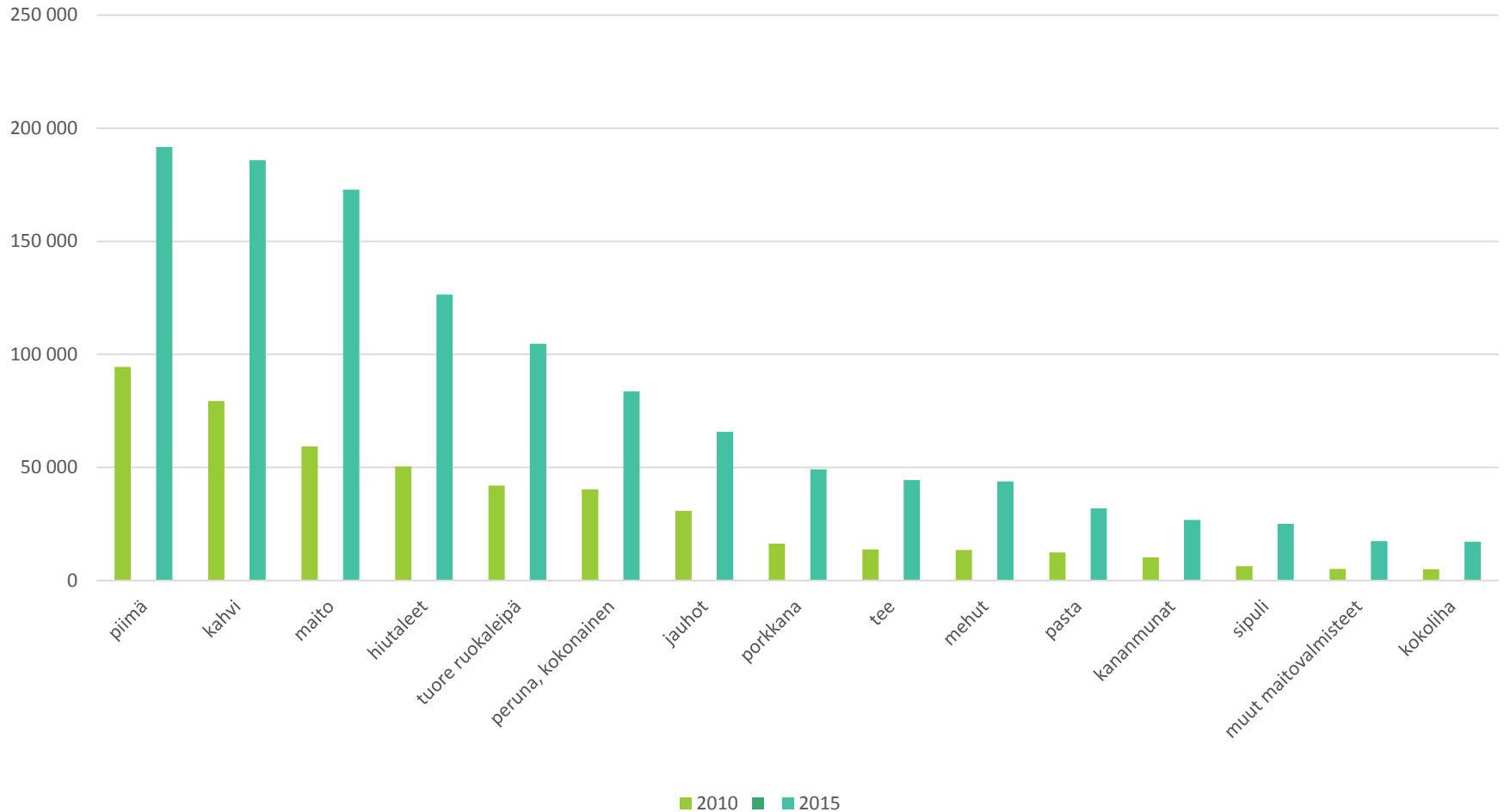

Julkiset / Yksityiset 2010 - 2016

Käytetyimmät tuotteet (PI-ohjelma)

Käytetyimmät tuotteet 2010 - 2015

Miksi käytetään luomua

❖ Ekologisuus

❖ Luomu on hyväksi ihmisille ja luonnolle

❖ Luomu on terveellistä

❖ Olisi hyvä jos luomua käytettäisiin mahdollisimman paljon, raha vaan tulee vastaan.

❖ Taataan ruuan puhtaus

❖ Tukee kotimaista tuotantoa

❖ Tuoteturvallisuuden vuoksi

❖ Tavoite on ylittää 20 % joten siihen on mahdollista päästä

❖ Parantaa julkisia ruokapalveluita

TOIVEET

- ❖ Suuremmat pakkauskoot
- ❖ Kotimaisia raaka-aineita
- ❖ Kuorittujen juuresten saatavuus
- ❖ Luomutuotteiden tulee olla esikäsiteltyjä suurkeittiöille
- ❖ Tuotteiden saatavuus varmistettava
- ❖ Hinta sopivaksi
- ❖ Maito novoihin -> **tämä on jo toteutunut**
- ❖ Valikoimaa tulisi olla enemmän -> **valikoima parantunut hieman**
- ❖ Erillinen tiedote tukusta saatavista luomutuotteista olisi paikallaan

ELINTARVIKEJALOSTAJAN

Luomuaaskeleet

http://www.ekocentria.fi/resources/public//Aineistot/Ekocentria_elintarvikejalostajan_luomuaaskeleet_web.pdf

VILLI ASKEL

Villillä askeleella ammattikeittiöiden on mahdollista lisätä luomuraaka-aineiden käyttöä ja kehittää niiden saatavuutta. Juuresten lisäksi ne voivat esim. ostaa luomumustaherukat yms. marjat lähiluomuna ja antaa pakastamisen alihankintatyönä läheiselle pakastamolle.

Keittiö saa kertoa asiakkailleen alihankintana raastetun luomuporkkanan käytöstä varmistettuaan raaka-aineen luomuksi. Esim. porkkanan tuottajalta saatu asiakirjaselvitys.

Keittiö valmistajaksi.
Ammattikeittiö ostaa sesongin luomuporkkanat suoraan tuottajalta ja teettää yrityksellä porkkanaraasteen.

Ekoruokakone on EkoCentrian uusi työkalu ammattikeittiöille

- Se kertoo luomutuotteiden saatavuuden, raaka-aineiden ympäristötietoa
- Sen avulla voi suunnitella reseptiikkaa ja ruokalistoja enemmän luomua sisältäviksi
- Käy tutustumassa www.ekoruokakone.fi

TOIVOMME Ekoruokakoneeseen lisää tietoa luomutuotteiden saatavuudesta.

- Jos sinulla on ammattikeittiöille sopivia luomutuotteita, niin ilmoita siitä meille [ekocentria\(at\)sakky.fi](mailto:ekocentria(at)sakky.fi)
- Lisätietoja palvelusta antaa hankepäällikkö [anu.arolaakso\(at\)sakky.fi](mailto:anu.arolaakso(at)sakky.fi), p. 044 785 4048

VAIKUTUKSET

- ❖ Kysynnän ja tarjonnan ylläpito -> enemmän ja parempia luomuelintarvikkeita

KIITOS

ANU AROLAAKSO, EKOCENTRIA

Lähteet:

Taloustutkimus Oy, Food Service Feedback 2015

Kysely vastuullisista hankinnoista kuntien päättäjille 2016

Portaat luomuun -ohjelma